

Beleid MOTO 2023-2026

(bijlage Regionaal beleidsplan 2023-2026)

1 Inleiding

De afgelopen jaren is de VRK veelvuldig geconfronteerd met andere typen crises dan “traditionele” flitsrampen. De coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn hiervan de meest in het oog springende voorbeelden, maar ook de repatriëring van statushouders uit Afghanistan en een cybercrisis bij een sociale werkmaatschappij waren duidelijk nieuwe situaties waarin (onderdelen van de crisisorganisatie van) de VRK een rol speelde. In het Regionaal Crisisplan is een duidelijke visie opgenomen over de beheersing van nieuwe crisistypen, zoals ongekende, atypische of langdurige crisis.

In deze bijlage vindt u de visie op multi vakbekwaamheid voor de komende periode; 2023-2026. Van belang is dat we blijven beschikken over een robuuste en wendbare crisisorganisatie om adequaat te kunnen blijven inspelen op flitsrampen. Daarnaast moeten we onze crisisorganisatie voorbereiden op nieuwe crisistypen. In dit beleidsplan/visiedocument is te lezen hoe de multidisciplinaire crisisorganisatie wordt voorbereid om robuust en wendbaar te kunnen blijven inspelen op alle denkbare crisissituaties.

De volgende speerpunten staan centraal in de periode 2023-2026:

1. De crisisorganisatie voorbereiden op nieuwe crises
2. Het vergroten van het lerend vermogen van de crisisfunctionarissen
3. Kwaliteitsborging conform de PDCA-cyclus
4. Het intensiveren van de interregionale samenwerking

Hieronder worden de speerpunten beschreven.

2 De crisisorganisatie voorbereiden op nieuwe crises

MOTO-activiteiten sluiten aan bij de visie op crisismanagement vanuit het Regionaal Crisisplan. Dat wil zeggen dat we naast¹ de traditionele rampen- en crisistrainingen en -oefeningen ook gaan opleiden (en vanaf 2024 ook gaan trainen en oefenen) op het adequaat bestrijden van nieuwe crises. De volgende aandachtspunten staan in deze aanpak centraal:

- Experimenteren² is het sleutelwoord in de voorbereiding op nieuwe crises. Aangezien deze type crises vaak onvoorspelbaar verlopen is niet altijd direct duidelijk welke rol de multi crisisorganisatie van de VRK daarin speelt (en is er mogelijk ook niet altijd planvorming voorhanden).. Dergelijke situaties vragen om experimenteren en improviseren van crisisfunctionarissen. Dat vergt andere vaardigheden.
- Vaardigheden die daarbij o.a. een rol spelen zijn: improvisatievermogen, creativiteit, om kunnen gaan met en kunnen handelen onder grote onzekerheid, bestuurlijke sensitiviteit en sterk ontwikkelde netwerkvaardigheden. Daarnaast is scenariodenken van belang om een goede inschatting te kunnen maken van mogelijke gevolgen bij diffuse dreigingen. De crisisfunctionarissen worden generiek voorbereid op het beheersen van alle mogelijke situaties.
- We zetten in op het verder versterken van non-technical skills door middel van TRM (team resource management), zoals leiderschap, aanpassingsvermogen, omgevingsbewustzijn en communicatie. Deelnemers worden door middel van inhoudelijke en niet-inhoudelijke werkvormen bewust van het eigen gedrag en dat

¹ Het aantal MOTO-activiteiten blijft gelijk. Dat geldt ook voor de uren die crisisfunctionarissen worden geacht te besteden aan MOTO-activiteiten.

² In MOTO-terminologie wordt hiermee bedoeld: het uitproberen van nieuwe werkwijzen en procedures. Ook kan opleiden, trainen of oefenen worden ingezet om nieuwe procedures, werkwijze, of afspraken te ontwikkelen.

Crisisbeheersing

van de andere teamleden. Naast reflectie op de inhoud en het proces zullen we reflecteren op de interactie en het gevoel. Uiteindelijk draagt dit bij aan een cultuur binnen onze crisisorganisatie waarin crisisfunctionarissen elkaar laagdrempelig kunnen en durven aanspreken op (potentiële) “fouten” of risico’s. Door middel van o.a. TRM zorgen we er ook voor dat we het gevoel, houding, gedrag en emoties makkelijker bespreekbaar kunnen maken in MOTO-activiteiten.

- Goed crisismanagement is veelal afhankelijk van adequaat netwerkmanagement. Aangezien vaak netwerkpartners betrokken zijn bij de afhandeling van crisissituaties zullen we ook in de komende periode veelvuldig netwerkpartners betrekken bij MOTO-activiteiten.

3 Het vergroten van het lerend vermogen van crisisfunctionarissen

Crisisfunctionarissen die zitting hebben in een multidisciplinair crisisteam zijn voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de eigen vakbekwaamheid en het eigen leerproces. De crisisfunctionarissen worden hierin gefaciliteerd door de eigen kolom. De kolommen hebben zicht op en zijn verantwoordelijk voor de mate van vakbekwaamheid van de eigen crisisfunctionarissen. Vanuit de kolommen worden periodiek gesprekken gevoerd met de eigen crisisfunctionarissen en wordt besproken wat zij nodig hebben voor de eigen ontwikkeling.

De komende periode zetten we in op het vergroten van de gevoelde verantwoordelijkheid voor het eigen leren. Crisisfunctionarissen krijgen handvatten aangeboden om het eigen leervermogen te vergroten; zelfsturend leren. Crisisbeheersing Kennemerland faciliteert de kolommen met onder andere een onderzoek naar zelfsturend leren en periodiek gezamenlijk overleg over de staat van vakbekwaamheid van de multiteams en de functionarissen daarbinnen.

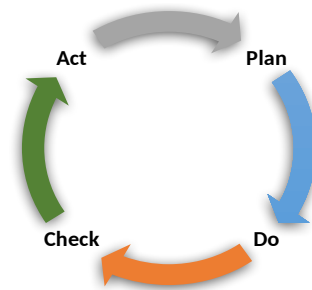
Naast het versterken van de eigen verantwoordelijkheid van crisisfunctionarissen voor de eigen vakbekwaamheid is het van belang dat de crisisfunctionaris zoveel mogelijk kennis, vaardigheden en ervaring kan opdoen, op een plaats, tijdstip en vorm die aansluit op de individuele behoeften. Dat stimuleren en faciliteren we onder andere door:

- Het bieden van een uitgebreid, aantrekkelijk aanbod van MOTO-activiteiten, gecombineerd met flexibele (digitale) leermiddelen (E-learnings, korte filmpjes, podcasts e.d.).
- Het inzetten van een (eigen) leerplatform, waarop alle crisisfunctionarissen zijn aangesloten en bovengenoemde leermiddelen eenvoudig zijn te raadplegen. De wens is dat de crisisfunctionarissen, na afstemming, ook eigen content – bijvoorbeeld korte filmpjes met ervaringen – kunnen plaatsen. We willen crisisfunctionarissen laten leren van elkaar(s) ervaringen).
- Onderzoek wijst uit dat de meeste mensen meer leren van frequentere, korte leermomenten dan van deelname aan 1 of 2 uitgebreide oefeningen per jaar. Crisisfunctionarissen krijgen de gelegenheid vaker deel te nemen aan korte oefenmomenten in de komende periode, onder andere door het volgen van een of meerdere KCO’s (kort cyclische oefening) per jaar. De oefeningen (inclusief de wettelijk verplichte oefeningen) worden ingekort en meermaals uitgevoerd, zodat meer crisisfunctionarissen kunnen deelnemen aan oefeningen.
- Een overzicht waarop wordt bijgehouden welke digitale activiteiten en leermiddelen beschikbaar zijn en welke behaald zijn.
- Het afstemmen van multidisciplinaire en monodisciplinaire (M)OTO- programma’s, visies op vakbekwaamheid en leermethodes zoals TRM, zodat eenduidigheid ontstaat en crisisfunctionarissen op beide vlakken gestimuleerd worden om zich te ontwikkelen.

4 Kwaliteitsborging conform de PDCA-cyclus

De kwaliteit van het MOTO-beleid wordt geborgd via de “Plan, Do, Check, Act (PDCA-) cyclus”. De PDCA-cyclus gaat uit van een continue kwaliteitsverbetering die bestaat uit een aantal logische opeenvolgende stappen. Binnen het MOTO-programma betekent dit integraliteit tussen de visie en doelstellingen (plan), de MOTO-activiteiten (do), evaluaties van MOTO-activiteiten (check) en hoe deze elkaar beïnvloeden en waar deze bijgesteld moeten worden (act). Concreet komt dit op het volgende neer:

1. Plan: De kaders die geschetst worden vanuit de wetgever (wettelijke verplichtingen), regionale samenwerkingsafspraken, risicoprofiel, beleidsplan, MOTO-beleidsplan, MOTO-jaarprogramma, procedures, werkwijzen en beleidsafspraken worden vertaald in een MOTO-programma. Daarbij worden tevens duidelijke doelen en te bereiken resultaten benoemd.
2. Do: Het MOTO-programma wordt samen met de crisispartners in de vorm van afzonderlijke MOTO-activiteiten voorbereid en uitgevoerd.
3. Check: Door middel van evaluaties van de MOTO-activiteiten wordt het kader (plan) beoordeeld aan de hand van de bereikte resultaten. Een keer per jaar wordt een rode-dradenanalyse opgesteld. Daarin worden ook de leerpunten uit echte incidenten meegenomen. Deze analyses vormen de input voor het komend MOTO-jaarplan.
4. Act: De leerpunten uit de evaluatie worden indien nodig verwerkt in de bestaande kaders en nieuwe of aangepaste activiteiten.

Om zicht te krijgen en te houden op de mate van vakbekwaamheid van de multi crisisteams (COPI, OT en BT) zullen eenduidige oefendoelen worden opgesteld die gescoord kunnen worden doormiddel van een te ontwikkelen meetbare schaal. Op die manier is het mogelijk het functioneren van teams te beoordelen en monitoren.

Het houden van zicht op de vakbekwaamheid van de individuele leden van de multi-crisisteams is een verantwoordelijkheid van de kolommen. Crisisbeheersing faciliteert dat de kolommen hun crisisfunctionarissen monodisciplinair kunnen waarnemen op de oefendoelen van de individuele deelnemers aan de teamactiviteit (training of oefening).

De leerpunten vanuit trainingen en oefeningen vormen een waardevolle input voor de planvorming. Op basis van de leerpunten uit dergelijke activiteiten wordt planvorming verder aangescherpt. Daarnaast kunnen MOTO-activiteiten worden gebruikt om conceptplanvorming te toetsen in een situatie die dicht tegen de praktijk ligt. Dit maakt planvorming beter toepasbaar en realistischer.

5 Intensiveren interregionale samenwerking

In de voorgaande beleidsperiode (2019-2022) is meerdere keren geoefend met onze buurregio's. De ambitie is om ook in de komende beleidsperiode frequent³ met de omliggende regio's te oefenen of te trainen. Om dit mogelijk te maken, stemmen we de jaarthema's met de betrokken regio's af. Daarnaast blijft uiteraard voldoende ruimte voor de eigen regionale aandachtsgebieden, zoals Schiphol, TATA Steel en het Noordzeekanaal.

³ In ieder geval één keer per jaar.

Crisisbeheersing

Daarnaast wordt de samenwerking tussen de MOTO-functionarissen op NW4-niveau nog verder verstevigd door gelegenheid te bieden van elkaar te leren, onder andere door bij elkaars activiteiten waar te nemen en ervaringen uit te wisselen tussen de regio's. Ook het uitwisselen van oefenstukken en didactische werkvormen tussen regio's willen we intensiveren door het inrichten van een gezamenlijke database met oefenstukken, werkvormen en draaiboeken. Daarnaast willen we het mogelijk maken om deel te nemen aan MOTO-activiteiten bij buurregio's⁴.

⁴ Voorbeeld in 2021 en 2022 bood de regio Zaanstreek-Waterland de gelegenheid aan onze crisisfunctionarissen om deel te nemen aan hun *summerschool*. Ook willen we crisisfunctionarissen de gelegenheid bieden om collegiaal mee te kijken bij trainingen en oefeningen bij buurregio's.